

מדינת ישראל

משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון

ג' בטבת התשס"ד
28 בדצמבר 2003

חוזר פנסיה 2003/8

השגת נתונים על שיעורי משרה עבור שיטת השנים האחרונות בקרנות הפנסיה הוותיקות

1. נתוני שיעורי משרה והדוחות הכספיים של הקרן

בשיטת השנים האחרונות, השכר הקובע לחישוב קצבת מבוטח תלוי בשיעור המשרה הממוצע למשך כל תקופת הביטוח בקרן. מובן שהקרנות חייבות לבדוק את שיעור המשרה הממוצע בעת חישוב הפנסיה למבוטח.

נתונים לגבי שיעורי המשרה של מבוטחים שטרם פרשו לפנסיה עשויים להשפיע באופן ישיר על הערכת התחייבויות הקרן בנוגע לזכויות פנסיה צבורות. בנוסף, הנתונים האמורים נדרשים לקביעת הנחות סבירות לגבי זכויות הפנסיה שייצברו בעתיד.

בהעדר נתונים היסטוריים אמינים לגבי שיעורי המשרה של מבוטחים שטרם פרשו לפנסיה, ובמידה והתחייבויות כלפי אותם מבוטחים מהווה חלק עיקרי מסה"כ התחייבויות הקרן, מוטל ספק על אמינות המאזן האקטוארי. במקרה זה, אקטואר הקרן עלול לרשום הסתייגות בחוות דעתו על המאזן האקטוארי בדוחות הכספיים נכון ליום 31.12.2003.

2. דרישת השגת נתונים והנחות מעודכנות

לאור האמור לעיל, על קרן הפנסיה:

- א. לעשות כל מאמץ על מנת להשיג נתונים שלמים ואמינים על שיעורי המשרה של כל מבוטח פעיל ולא פעיל, האמור להיות זכאי לפנסיה במועד פרישתו. זאת, בין היתר, על מנת לשפר את חישוב הזכויות הצבורות לצורך המאזן האקטוארי נכון ליום 31.12.2003.
- ב. להגיש דיווח בכתב לממונה על שוק ההון וביטוח וחסכון עד ליום 04.01.2004, המפרט את:

- (1) היקף ומהימנות הנתונים הקיימים בקרן בנוגע לשיעורי המשרה של מבוטחים שטרם פרשו לפנסיה;
- (2) אבני הדרך ולוח הזמנים לשיפור הנתונים האמורים ולהטמעתם במערכת הזכויות ובמערכת האקטוארית של הקרן.
- ג. ליצור הנחות אקטואריות סבירות בנוגע להתפתחות העתידית בשכר ובשיעור המשרה של מבוטחים פעילים. זאת, על מנת להכניס אותן הנחות לבסיס המאזן האקטוארי לפרסום בדוחות הכספיים נכון ליום 31.12.2003. ההנחות האמורות ייווצרו בהתאם להוראות המפורטות בנספח המצורף.

3. תחולה

קרנות פנסיה בהן זכויות שנצברו עד ליום 01.10.2003 מחושבות לפי שיטת 'השנים האחרונות'.

4. תחילה

מיום פרסום החוזר.

אייל בן-שלוש

הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון

נספח – יצירת סולם שכר במשרה מלאה ופרופיל שיעורי משרה

1. הצורך בסולם שכר במשרה מלאה בנפרד מפרופיל שיעורי משרה

בשיטת השנים האחרונות, הפנסיה בגיל הפרישה מתבססת על:

- א. מספר חודשי הביטוח עד ליום 01.10.2003;
- ב. שיעור משרה ממוצע (באחוזים) לגבי כל חודשי הביטוח ממועד ההצטרפות לקרן ועד לגיל פרישה;
- ג. שכר קובע לפי משרה מלאה.

לכן, בחישוב המאזן האקטוארי, יש להעריך את התחייבויות הקרן כלפי כל מבוטח פעיל על בסיס:

א. שיעור משרה ממוצע המחושב לפי:

- (1) שיעורי המשרה בפועל עד ליום המאזן, בהתאם לנתונים המוחזקים בקרן;
- (2) התפתחות שיעורי המשרה בעתיד, בהתאם להנחה אקטוארית אשר תיגזר מהנתונים האמורים;

ב. ממוצע השכר ב 36 חודשי ביטוח האחרונים המחושב לפי התפתחות השכר במשרה מלאה, בהתאם להנחה אקטוארית אשר תיגזר מנתוני הקרן.

לאור האמור לעיל, על כל קרן פנסיה להשיג את הלוחות הבאים, המבוססים על הנתונים הפרטניים של המבוטחים הפעילים בקרן:

א. סולם שכר אישי במשרה מלאה, לפי גיל ומין

ב. פרופיל שיעורי משרה, לפי גיל ומין

יש לציין שהשימוש בסולם שכר אחד הכולל גם את התפתחות השכר במשרה מלאה וגם את התפתחות שיעור המשרה, בלי להבחין ביניהם, מכניס אי-דיוק בהערכת התחייבויות הקרן. דרך סולם שכר אחד כאמור, שינויים חזויים בשיעור המשרה ישפיעו על חישוב התחייבויות הקרן באופן זהה לשינויים חזויים בשכר האישי במשרה מלאה. זאת, למרות שהשפעתו על הפנסיה של כל אחד משני הגורמים הללו היא שונה. בעוד ששינוי בשכר במשרה מלאה, סמוך למועד הפרישה, משפיע על כל הפנסיה, שינוי בשיעור משרה משפיע על הפנסיה רק באופן יחסי למספר חודשי הביטוח בהם השינוי היה בתוקף.

2. יצירת סולם שכר אישי במשרה מלאה

א. מטרות

להשיג את הסולם הבא ולהשתמש בו בחישוב המאזן האקטוארי לפרסום נכון ליום
31.12.2003:

שיעור גידול בשכר אישי
במשרה מלאה
(שיעורים מוחלקים)¹

גברים	נשים	גיל
%__	%__	25
%__	%__	26
		.
		.
		.
%__	%__	66

ב. מתודולוגיה

- (1) סולמות שיעור הגידול בשכר יתבססו על נתוני המבוטחים הפעילים בקרן הפנסיה נכון ליום 31.12.2002.
- (2) סולמות שיעור הגידול בשכר ייווצרו מנתוני השכר בכל אחת מארבע השנים 2002-1999 בנפרד, מבלי להחליק את השיעורים בסולמות. זאת, על מנת לגלות מגמות או שנים יוצאות דופן.
- (3) סולם שיעור גידול בשכר נוסף ייוצר מממוצע הסולמות של כל ארבע השנים יחד, מבלי להחליק את השיעורים בסולם.
- (4) סולם שיעור גידול בשכר נוסף ייוצר מהסולם האמור בתת-סעיף ב.3 לעיל, אך תבוצע החלקת נתונים.
- (5) בעיבודי נתוני השכר של כל אחת מארבע השנים 2002-1999 בנפרד:

¹ נא עיין בתת-סעיף 7.ב.2 להלן.

מדינת ישראל
משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

- (א) יש לכלול כל מבוטח פעיל נכון ליום 31.12.2002 אשר צבר לפחות שמונה שנות וותק בקרן עד אז², עבורו קיבלה הקרן דמי גמולים לחודש אחד לפחות במשך השנה הספציפית.
- (ב) יש לקבץ את נתוני המבוטחים הפעילים הנ"ל לפי age-nearest-birthday נכון לתחילת השנה הספציפית האמורה.
- (ג) יש לחשב את השכר האישי במשרה מלאה לכל מבוטח פעיל כלהלן:
- (1) חלוקת השכר המבוטח בשיעור המשרה לכל חודש עבורו קיבלה הקרן דמי גמולים. זאת, בין אם קיבלה הקרן דיווחים תקופתיים על בסיס ימי עבודה ובין אם על בסיס שעות עבודה או אחוז משרה. בכל מקרה, שיעור המשרה לא יעלה על 100%.
 - (2) צירוף הסכומים החודשיים הנ"ל.
 - (3) במידה ולא קיבלה הקרן דיווחים תקופתיים על מבוטח פעיל לגבי שיעור המשרה, יש להניח ששיעור המשרה שלו היה 100% במשך השנה הספציפית האמורה.
- (ד) לגבי כלל המבוטחים עם אותו age-nearest-birthday, יש לחשב את ממוצע השכר האישי במשרה מלאה כחלוקת הסכום המתואר בתת-סעיף ב.ג.5 לעיל במספר החודשים בהם שולמו דמי הגמולים.
- (6) במידה ולקרן יש נתונים אמינים רק לגבי חלק מהשנים 1999-2002, יש ליצור את הלוחות הנ"ל על בסיס אותו חלק בלבד.
- (7) קרן הפנסיה רשאית ליצור סולם שיעור גידול בשכר נוסף, שהוא פונקציה של וותק המבוטח; קרי, סולם לפי מין/גיל/וותק. זאת, בתיאום מראש עם הממונה על שוק ההון.

² נכון ליום 31.12.2002, עבור שמונה שנים ממועד סגירת הקרן למבוטחים חדשים.

3. יצירת פרופיל שיעורי משרה

א. מטרות

ליצור את הלוח הבא ולהשתמש בו בחישוב המאזן האקטוארי לפרסום נכון ליום

31.12.2003:

פרופיל שיעורי משרה

(שיעורים מוחלקים)³

גילים	נשים	גברים
25	%__	%__
26	%__	%__
...		
66	%__	%__

ב. מתודולוגיה

- (1) פרופילים של שיעורי משרה יתבססו על נתוני המבוטחים הפעילים בקרן נכון ליום 31.12.2002.
- (2) פרופילים של שיעורי משרה ייווצרו מנתוני השכר בכל אחת מארבע השנים 1999-2002 בנפרד, מבלי להחליק את השיעורים בלוחות. זאת, על מנת לגלות מגמות או שנים יוצאות דופן.
- (3) פרופיל שיעורי משרה נוסף ייווצר מממוצע הפרופילים של כל ארבע השנים יחד, מבלי להחליק את השיעורים שבפרופיל.
- (4) פרופיל שיעורי משרה נוסף ייווצר מהפרופיל האמור בתת-סעיף ב.3 לעיל, אך תבוצע החלקת נתונים.
- (5) בעיבודי הנתונים על שיעורי המשרה של כל אחת מארבע השנים 1999-2002 בנפרד:
(א) יש לכלול כל מבוטח פעיל נכון ליום 31.12.2002 אשר צבר לפחות שמונה שנות וותק בקרן עד אז, עבורו קיבלה הקרן דמי גמולים לחודש אחד לפחות במשך השנה הספציפית.

³ נא עיין בתת-סעיף 7.ב.3 להלן.

(ב) יש לקבץ את נתוני המבוטחים הפעילים הנ"ל לפי age-nearest-birthday נכון לתחילת השנה הספציפית האמורה.

(ג) לגבי כלל המבוטחים עם אותו age-nearest-birthday כאמור, יש לחשב את שיעור המשרה הממוצע המשוקלל כלהלן:

(1) חלוקת סה"כ השכר המבוטח בסה"כ השכר המבוטח במשרה מלאה

המחושב כמפורט בסעיף 2.ב.5.ג לעיל. לגבי המכנה, לכל מבוטח, יש לזקוף לחודשים בהם לא שולמו כלל דמי גמולים את השכר הממוצע למשרה מלאה של החודשים באותה שנה בהם כן שילמו דמי גמולים.

(6) במידה ולקרן יש נתונים אמינים רק לגבי חלק מהשנים 1999-2002, יש ליצור את הפרופילים הנ"ל על בסיס אותו חלק בלבד.

(7) קרן הפנסיה רשאית ליצור פרופיל שיעורי משרה נוסף, שהוא פונקציה של וותק המבוטח; קרי, סולם לפי מין/גיל/וותק. זאת, בתיאום מראש עם הממונה על שוק ההון.

4. דיווח לממונה על שוק ההון

על הקרן להגיש דוח לממונה על שוק ההון, עד ליום 11.01.2004, הכולל:

א. הצהרת אקטואר הקרן שהלוחות שבדוח הוכנו על ידו

ב. גילוי נאות בנוגע לנקודות הבאות:

(1) מקורות הנתונים;

(2) כל חוסר מהותי בנתונים הקשור ליצירת סולם השכר האישי במשרה מלאה או הפרופיל של שיעורי המשרה;

(3) דרך החלקת השיעורים שבלוחות;

(4) הערות לגבי מגמות או שנים יוצאות דופן במידה ומתגלים בנתונים;

ג. כל אחד מהלוחות המוגדרים בסעיף 2 ('יצירת סולם שכר אישי במשרה מלאה') ובסעיף 3 ('יצירת פרופיל שיעורי משרה') לעיל, כולל הנתונים המפורטים להלן. הנתונים האמורים יוצרפו לדוח, ובנוסף יועברו לממונה על שוק ההון בגיליון אלקטרוני של Excel בזמן הגשת הדוח.

מדינת ישראל
 משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחסכון

טולם שכר אישי במשרה מלאה ופרופיל שיעורי משרה

על בסיס נתוני שנה/שנים _____

כולל שיעורים מוחלקים/לא מוחלקים (לפי העניין)

(7)		(6)		(5)		(4)		(3)		(2)		(1)
שיעור גידול בשכר אישי במשרה מלאה		ממוצע שכר אישי במשרה מלאה (5) / (3)		סה"כ שכר מבוטח במשרה מלאה (מיליוני ₪)		סה"כ שכר מבוטח בשנת הגיל (מיליוני ₪)		מספר החודשים בהם שולמו דמי גמולים		מספר מבוטחים פעילים בתחילת השנה		גיל בתחילת השנה (age nearest birthday)
גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	
												25
												26
												...
												66

מדינת ישראל
 משרד האוצר - אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון

סולם שכר אישי במשרה מלאה ופרופיל שיעורי משרה

על בסיס נתוני שנה/שנים _____

כולל שיעורים מוחלקים/לא מוחלקים (לפי העניין)

(9)		(8)		(4)		(3)		(2)		(1)
שיעור משרה ממוצע משוקלל (4) / (8)		סה"כ שכר מבוטח במשרה מלאה בהנחה של שנת עבודה מלאה ⁴ (מיליוני ₪)		סה"כ שכר מבוטח בשנת הגיל (מיליוני ₪)		מספר החודשים בהם שולמו דמי גמולים		מספר מבוטחים פעילים בתחילת השנה		גיל בתחילת השנה (age nearest birthday)
גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	גברים	נשים	
										25
										26
										...
										66

⁴ בהתאם לאמור בסעיף 1.ג.5.ב.3 לעיל.